Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0218

Izvješće Komisije o Sjevernoj Makedoniji za 2025.

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. lipnja 2026. o Izvješću Komisije o Sjevernoj Makedoniji za 2025. (2025/2254(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Sjeverne Makedonije, s druge strane[1],

– uzimajući u obzir zahtjev Sjeverne Makedonije za članstvo u Europskoj uniji podnesen 22. ožujka 2004.,

– uzimajući u obzir odluku Europskog vijeća od 16. prosinca 2005. o tome da se Sjevernoj Makedoniji dodijeli status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u;

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća o proširenju (Sjeverna Makedonija i Albanija) od 18. srpnja 2022. i o proširenju od 17. prosinca 2024.,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1449 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan[3],

– uzimajući u obzir program reformi Sjeverne Makedonije koji je Komisija odobrila 23. listopada 2024. u okviru Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. veljače 2020.

---

1 SL L 84, 20.3.2004., str. 13., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
2 SL L 330, 20.9.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 SL L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

naslovljenu „Unapređenje pristupnog procesa – Vjerodostojna perspektiva EU-a za zapadni Balkan” (COM(2020)0057),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. studenoga 2023. naslovljenu „Novi plan rasta za zapadni Balkan” (COM(2023)0691),

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 20. ožujka 2024. o reformama i preispitivanjima politika prije proširenja (COM(2024)0146),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. srpnja 2025. naslovljenu „Izvješće o vladavini prava za 2025.” (COM(2025)0900) i priloženi radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o vladavini prava za 2025. – Poglavlje o stanju vladavine prava u Sjevernoj Makedoniji” (SWD(2025)0930),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. studenoga 2025. naslovljenu „Komunikacija o politici proširenja EU-a za 2025.” (COM(2025)0690) i priloženi radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o Sjevernoj Makedoniji za 2025.” (SWD(2025)0753),

– uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava,

– uzimajući u obzir sastanke na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana koji su se održali u Sofiji, Zagrebu i Brdu pri Kranju 2018., 2020. i 2021. te izjave s tih sastanaka,

– uzimajući u obzir Izjavu donesenu na sastanku na vrhu EU-a i zemalja zapadnog Balkana održanom 17. prosinca 2025. u Bruxellesu,

– uzimajući u obzir konačno izvješće misije za promatranje izbora Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) u okviru Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) o predsjedničkim izborima u Sjevernoj Makedoniji održanima 24. travnja 2024. i tamošnjim parlamentarnim izborima održanima 8. svibnja 2024., koje je objavljeno 23. rujna 2024.,

– uzimajući u obzir 19. sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Europske unije i Republike Sjeverne Makedonije,

– uzimajući u obzir zajedničke preporuke usvojene na 24. sjednici Zajedničkog parlamentarnog odbora EU-a i Sjeverne Makedonije održanoj 26. i 27. studenoga 2025. u Strasbourgu,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Sjevernoj Makedoniji, posebno svoju Rezoluciju od 24. listopada 2019. o otvaranju

pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. veljače 2024. o produbljenju integracije EU-a s obzirom na buduće proširenje[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. ožujka 2026. o strategiji proširenja EU-a[6],

– uzimajući u obzir Ohridski okvirni sporazum iz 2001. godine,

– uzimajući u obzir Ugovor o prijateljstvu, dobrosusjedskim odnosima i suradnji između Bugarske i Sjeverne Makedonije, potpisan 1. kolovoza 2017. i ratificiran u siječnju 2018.,

– uzimajući u obzir Konačni sporazum za rješavanje nesuglasica kako je opisano u rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 817 (1993.) i 845 (1993.), raskid Privremenog sporazuma iz 1995. te uspostavu strateškog partnerstva između Grčke i Sjeverne Makedonije 17. lipnja 2018., poznat i kao Prespanski sporazum,

– uzimajući u obzir Treću konferenciju UN-a o normizaciji zemljopisnih naziva održanu 1977.,

– uzimajući u obzir dijalog sa Sjevernom Makedonijom nakon praćenja i odgovarajuće izvješće koje je Parlamentarna skupština Vijeća Europe donijela 8. siječnja 2026.,

– uzimajući u obzir šesto izvješće o Sjevernoj Makedoniji koje je 29. lipnja 2023. donijela Europska komisija protiv rasizma i netolerancije,

– uzimajući u obzir zajednički radni dokument službi naslovljen „Ciljevi i pokazatelji za uspostavu okvira provedbe Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III (2021. – 2025.)” (SWD(2020)0284) priložen zajedničkoj komunikaciji Komisije i visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 25. studenoga 2020. naslovljenoj „Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III – Ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a” (JOIN(2020)0017), kao i nacionalni provedbeni plan za Sjevernu Makedoniju,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A10-0162/2026),

A. budući da Sjeverna Makedonija od 2005. ima status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u i da je u prosincu 2023. uspješno

---

4 SL C 202, 28.5.2021., str. 86.
5 SL C, C/2024/6746, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
6 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2026)0077.

dovršen postupak analitičkog pregleda te zemlje;

B. budući da su strateška predanost Sjeverne Makedonije pristupanju EU-u i nacionalni konsenzus među političkim strankama nepokolebljivi te da je potpora članstvu u EU-u među građanima u odnosu na 2024. porasla za gotovo 10 % te iznosi 71 %;

C. budući da je politika proširenja EU-a i dalje strateško ulaganje u mir, demokraciju, stabilnost i blagostanje na europskom kontinentu te da vjerodostojnost procesa pristupanja ovisi o strogoj uvjetovanosti i pravednom postupanju prema zemljama kandidatkinjama; budući da zemlje kandidatkinje moraju u potpunosti poštovati kopenhaške kriterije i europske vrijednosti; budući da bi bilateralna pitanja trebalo rješavati bilateralno i u skladu s međunarodnim pravom te da se ne bi trebala koristiti za blokiranje ili daljnju politizaciju procesa proširenja; budući da kredibilitet politike proširenja EU-a podjednako ovisi o tome provode li zemlje kandidatkinje reforme i o tome poštuje li EU svoje obveze nakon što su ispunjeni svi uvjeti;

D. budući da Parlament dosljedno podupire europsku perspektivu Sjeverne Makedonije i održava kontinuirani dijalog s vlastima te zemlje, dionicima i civilnim društvom, naglašavajući da je potrebno provoditi kontinuirane reforme, poštovati demokratske vrijednosti, vladavinu prava i ljudskih prava te ispunjavati dogovorene obveze;

E. budući da emigracija i dalje negativno utječe na Sjevernu Makedoniju, što bi moglo uzrokovati dugoročne rizike za financijsku održivost osnovnih javnih usluga;

F. budući da politička polarizacija, ograničena međustranačka suradnja i spora provedba reformi i dalje smanjuju povjerenje i sudjelovanje javnosti;

G. budući da su pitanja jezika, identiteta i kulture sama po sebi osjetljiva, posebno u složenim povijesnim kontekstima; budući da zbog uvrštavanja takvih pitanja u rasprave o proširenju može doći do otežavanja i politizacije procesa pristupanja zemalja kandidatkinja te bi stoga ta pitanja trebala biti riješena suzdržano i odgovorno, na način kojim se čuva integritet politike proširenja;

H. budući da je Sjeverna Makedonija ostvarila mjerljiv, ali spor napredak u provedbi svojeg programa reformi, koji uglavnom obuhvaća reforme koje nisu ključne; budući da provedba programa reformi doprinosi modernizaciji i razvoju društva, gospodarstva i institucija Sjeverne Makedonije;

I. budući da je Vijeće zaključilo da je spremno održati međuvladinu konferenciju bez daljnje odgode ili dodatnih političkih odluka, čim Sjeverna Makedonija ispuni svoju obvezu dovršetka ustavnih promjena, u skladu sa svojim unutarnjim postupcima;

J. budući da su pojedinačne države članice EU-a izrazile svoja stajališta

o pregovaračkom okviru Sjeverne Makedonije;

K. budući da je pronalaženje zajedničkog pristupa komunikaciji i suočavanju s prošlošću te uspostava kulture sjećanja uz uzajamno poštovanje temelj na kojem bi Bugarska i Sjeverna Makedonija trebale izgraditi svoj budući odnos; budući da će odnos između budućih generacija Sjeverne Makedonije i Bugarske biti odraz obrazovnih procesa u tim dvjema zemljama;

1. ponavlja svoju punu potporu predanosti Sjeverne Makedonije članstvu u EU-u na temelju jasnog i mjerljivog napretka te strogih, ali pravednih uvjeta kao i transformativnim promjenama koje su potrebne za ispunjavanje pristupnih kriterija; pohvaljuje predanost te zemlje europskoj integraciji i potiče stalne napore u unapređenju reformi usklađenih s EU-om; podsjeća, međutim, da napredak u pregovorima o pristupanju i dalje ovisi o trajnim i temeljitim reformama te se mora temeljiti isključivo na zaslugama;

2. sa žaljenjem primjećuje da od posljednjeg izvješća nije bilo napretka; ističe da dinamika reformi zahtijeva obnovljenu političku predanost i jasne mjere, među ostalim potrebne ustavne izmjene, konstruktivnu međustranačku suradnju i učinkovit parlamentarni nadzor; shvaća da su ustavne izmjene važna tema koja izaziva podjele u zemlji koja je prevladala brojne izazove na putu do neovisnosti; u tom pogledu naglašava da bi svi politički dionici koji su predani europskom putu zemlje trebali hitno udružiti snage kako bi proveli potrebne ustavne promjene koje će omogućiti otvaranje prve skupine pregovaračkih poglavlja; podsjeća da će tijekom pregovora međustranačka suradnja i dalje biti ključna pri usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a;

3. pozdravlja nedavne političke signale u Sjevernoj Makedoniji o ponovnoj predanosti provedbi reformi; ističe, međutim, da će se ta zemlja ocjenjivati samo na temelju rezultata provedenih reformi; naglašava da nedostatak međustranačke suradnje na daljnjoj provedbi ustavnih promjena nije izgovor za odgađanje drugih potrebnih reformi, koje bi koristile zemlji i njezinim građanima bez obzira na europski put;

4. poziva države članice, Vijeće i Komisiju da zaštite predvidljivost i vjerodostojnost procesa pristupanja, među ostalim kako bi se održala potpora javnosti pristupanju u zemljama proširenja; u tom smislu potiče Europsko vijeće i države članice da javno i nedvosmisleno istaknu da Vijeće namjerava brzo i bezuvjetno donijeti pozitivnu odluku o ulasku u sljedeću fazu pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom nakon što se ispune uvjeti iz njegovih zaključaka od 18. srpnja 2022.; napominje da je Sjeverna Makedonija jedna od zemalja s najduljim statusom kandidatkinje koji joj je dodijeljen prije više od dva desetljeća; naglašava da je ponovljeno odgađanje početka pristupnih pregovora sa Sjevernom Makedonijom od strane Europskog vijeća doprinijelo negativnoj percepciji njezinih

političkih dionika i građana o izgledima za pristupanje EU-u;

5. ponavlja poziv Europskog vijeća iz njegovih zaključaka o Sjevernoj Makedoniji iz 2024. da se ubrza dovršetak ustavnih promjena; podsjeća da je Vijeće ponovno potvrdilo svoju spremnost da bez daljnje odgode i dodatnih političkih odluka sazove još jednu međuvladinu konferenciju čim Sjeverna Makedonija ispuni svoju obvezu, u skladu sa svojim unutarnjim postupcima, te da je nakon toga Vijeće spremno što prije otvoriti prvu pregovaračku skupinu, u skladu s pregovaračkim okvirom;

6. pohvaljuje predanost građana Sjeverne Makedonije integraciji u Europsku uniju i potporu koju pružaju tom projektu dva desetljeća nakon početka procesa; poziva Komisiju da predstavi jasne prijedloge o tome kako primijeniti instrumente postupne integracije i zajamčiti njihovu učinkovitu provedbu, među ostalim one u okviru plana rasta za zapadni Balkan, kao dopunu, a ne kao zamjenu za punopravno članstvo, u što većem broju područja kako bi se građanima Sjeverne Makedonije omogućilo da imaju korist od integracije u EU prije samog pristupanja;

7. podsjeća da je jednoglasno donošenje odluka o otvaranju i zatvaranju pristupnih pregovora ključna politička prekretnica u procesu proširenja; ponavlja svoj poziv na jačanje sposobnosti EU-a za djelovanje pojednostavnjenim postupcima, kao što je glasovanje kvalificiranom većinom u međukoracima procesa proširenja, uz potpuno poštovanje Ugovora;

8. podsjeća da bi bilateralne sporove među zemljama trebalo rješavati otvorenim dijalogom, među ostalim s civilnim društvom i stručnjacima, i istinskom suradnjom, u dobroj vjeri i u skladu s međunarodnim pravom, te da ih se ne bi trebalo instrumentalizirati u procesu pristupanja;

9. naglašava da su jezični, kulturni i nacionalni identiteti istinski temelj svake zemlje i da ih treće strane ne bi trebale dovoditi u pitanje; nadalje napominje da takva pitanja ne bi trebala utjecati na proces pristupanja EU-u, koji je usmjeren na provedbu pravne stečevine EU-a i usklađivanje s vrijednostima i načelima EU-a utvrđenima u kopenhaškim kriterijima i načelima dobrosusjedskih odnosa te koji bi se trebao voditi objektivnim kriterijima i temeljiti isključivo na zaslugama; odlučno odbacuje etničko-nacionalističku retoriku, uključujući i onu koju koriste politički akteri, a koja potiče podjele i narušava dobrosusjedske odnose te odnose među etničkim skupinama i zajednicama; poziva EU da pojača napore za suzbijanje takve retorike i njezina utjecaja;

10. pozdravlja stabilnost međuetničkih odnosa u Sjevernoj Makedoniji i provedbu Ohridskog okvirnog sporazuma, među ostalim putem pravednih mehanizama zastupanja; poziva sve aktere da očuvaju temelje stabilnosti i integriteta zemlje, unaprijede odnose, suradnju i

razmjenu između etničkih i manjinskih skupina i drugih zajednica te da izbjegavaju retoriku podjele;

11. prima na znanje odluku Ustavnog suda Sjeverne Makedonije od 18. rujna 2024. o poništenju određenih odredbi o kvotama za predstavnike albanskih i drugih zajednica u javnim institucijama; naglašava da bi uprava zemlje trebala odražavati njezin multietnički sastav; poziva vlasti da osiguraju odgovarajuću i pravednu zastupljenost svih zajednica u skladu s Ohridskim okvirnim sporazumom te da izmijene i provedu odgovarajući nacrt zakona u potpunosti u skladu s mišljenjem Venecijanske komisije i standardima EU-a; potiče vlasti Sjeverne Makedonije da brzo riješe pitanje upotrebe albanskog jezika za državne ispite kako bi se osigurala praktična provedba Ohridskog okvirnog sporazuma u pravu i duhu te da ne iskrivljuju sliku o studentskim prosvjedima prikazujući ih kao politički motivirane ili destabilizirajući čimbenik;

12. napominje da je Odbor za stabilizaciju i pridruživanje nedavno pozdravio napredak u postizanju mjerila za otvaranje skupine poglavlja o temeljnim pitanjima s pomoću planova za reformu javne uprave i poglavlja o vladavini prava; potiče Sjevernu Makedoniju da pripremi i dovrši sav rad povezan s mjerilima za otvaranje skupine poglavlja o temeljnim pitanjima u transparentnom i smislenom postupku savjetovanja sa svim relevantnim dionicima, uključujući civilno društvo;

Funkcioniranje demokratskih institucija

13. konstatira da je, iako demokratske institucije u Sjevernoj Makedoniji funkcioniraju na zadovoljavajući način, politička polarizacija i dalje prisutna i da ona dovodi do kašnjenja prijeko potrebnih reforma i imenovanja; žali zbog toga što nije bilo pokušaja usvajanja ustavnih promjena, na koje se ta zemlja obvezala, a koje su potrebne za otvaranje skupine poglavlja o temeljnim pitanjima; potiče sve političke stranke zastupljene u Skupštini Republike Sjeverne Makedonije da prevladaju žestoku predizbornu retoriku i da surađuju na dvostranački način kako bi postigle dogovor o potrebnim reformama; poziva institucije EU-a i države članice da pojačaju napore kako bi doprinijele rješavanju tog problema, među ostalim pružanjem tehničke pomoći i olakšavanjem dijaloga;

14. ističe da bi parlamentarni nadzor nad izvršnom vlašću trebalo dodatno osnažiti i poziva na pojačane mehanizme nadzora, uključujući veći angažman oporbenih stranaka i aktera civilnog društva;

15. pozdravlja činjenicu da su lokalni izbori, održani u listopadu i studenom 2025., uglavnom bili konkurentni i da su upravna izborna tijela pripremala izbore uglavnom učinkovito, unatoč nekim proceduralnim nedostacima; napominje da sveobuhvatna izborna reforma još uvijek nije izvedena; ponavlja svoj poziv na provedbu

preostalih preporuka OESS-a/ODIHR-a i Venecijanske komisije na transparentan način i uz sudjelovanje svih relevantnih dionika; nadalje, poziva na veću transparentnost u pogledu financiranja i izdataka političkih stranaka i političkog oglašavanja, u tradicionalnim i internetskim medijima, osobito na društvenim mrežama; poziva Sjevernu Makedoniju da ukloni regulatorne nedostatke koji omogućavaju prikriveni utjecaj na izbore, posebno reguliranjem političkog oglašavanja na internetu, uključujući obveznu identifikaciju sponzora, transparentnost rashoda i otkrivanje kriterija za utvrđivanje ciljne skupine, te rješavanjem pitanja financiranja trećih strana i kanala potrošnje povezanih s kampanjom; poziva na pravedno državno financiranje i jednak pristup medijima za sve političke stranke i neovisne kandidate;

16. poziva na istinsko i konstruktivno političko osnaživanje žena na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kako bi se poboljšalo njihovo sudjelovanje u izbornom procesu i donošenju političkih odluka; nadalje preporučuje uvođenje rodnih kvota tamo gdje još nisu uspostavljene, kako bi se osiguralo ispunjavanje obveze rodne ravnoteže utvrđene u nacionalnoj strategiji za rodnu ravnopravnost;

17. uviđa da je postignut umjeren napredak u reformi javne uprave i digitalnoj transformaciji, uz povećanje transparentnosti i učinkovitosti u javnom sektoru, među ostalim u okviru nedavno donesenog zakonodavstva o elektroničkoj identifikaciji u skladu s propisima EU-a; napominje, međutim, da su potrebni dodatni napori, uključujući reforme lokalne samouprave i snažniju provedbu strategije javne uprave za razdoblje 2023. – 2030., čime bi se lokalnim upravama omogućilo da građanima pruže bolje usluge, razviju i provedu strategije lokalnog i regionalnog razvoja te osiguraju uspostavu potrebnih administrativnih kapaciteta;

18. potiče daljnju depolitizaciju javne uprave i potpunu provedbu postupaka zapošljavanja i odabira višeg rukovodstva na temelju zasluga, u skladu sa standardima EU-a;

19. pozdravlja nedavno imenovanje novog pravobranitelja; u pozitivnom tonu prima na znanje format javnih saslušanja za imenovanje na javne dužnosti koji doprinosi transparentnosti i javnom nadzoru; međutim, izražava zabrinutost zbog naznaka političkog favoriziranja u procesu imenovanja članova Povjerenstva za sprečavanje diskriminacije i zaštitu od nje; naglašava da tijela za ravnopravnost moraju djelovati neovisno i bez političkog upletanja;

Mediji i civilno društvo

20. pozdravlja činjenicu da Sjeverna Makedonija pruža odgovarajuća pravna jamstva u pogledu slobode izražavanja; napominje, međutim, potrebu za daljnjim poboljšanjem kako bi se stvorilo istinski poticajno okruženje za slobodne i neovisne medije; poziva medije na suzdržanost u objavljivanju retorike koja može narušiti odnose među

etničkim skupinama i zajednicama; ističe da je potrebno da platforme društvenih medija ojačaju moderiranje sadržaja, posebno u pogledu etničkog govora mržnje; nadalje, potiče razvoj lokalnih i regionalnih privatnih medija;

21. napominje da je učinkovita provedba zakonskih odredbi za zaštitu novinara i dalje izazovna, posebno u slučajevima uznemiravanja na internetu i rodno uvjetovanog nasilja kojemu su meta novinarke; izražava zabrinutost zbog nedostatka konkretnog zakonodavstva za borbu protiv strateških tužbi usmjerenih protiv javnog djelovanja i ograničene svijesti o tom problemu među sucima, odvjetnicima i novinarima, što i dalje predstavlja prepreku učinkovitoj zaštiti novinara i javnih kritičara od takvih tužbi; ističe potrebu za donošenjem nacionalnog zakonodavstva usklađenog s Direktivom protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja[7]; izražava zabrinutost zbog socioekonomske nesigurnosti medijskih djelatnika i posebnu zabrinutost za žene koje rade u medijima; poziva dužnosnike organa za kazneni progon i pravosuđe da osiguraju učinkovite istrage i sankcije za napade, prijetnje, uznemiravanje i pritisak na novinare, osobito novinarke; potiče nadležna tijela da proaktivno sprečavaju govor mržnje te da sustavno pokreću kaznene postupke u svim slučajevima govora mržnje, zločina iz mržnje i zastrašivanja kako bi temeljito istražila povezane napade i zajamčila sigurnost i zaštitu metama tih napada, kao što su novinari i osobe koje pripadaju manjinskim skupinama, zajednicama i drugim ranjivim skupinama;

22. uz zabrinutost konstatira sve veću koncentraciju vlasništva nad medijima i rizike skrivene kontrole putem posrednika; poziva na snažnije zaštitne mjere za uredničku neovisnost, transparentne prakse državnog oglašavanja i zaštitu novinara; naglašava hitnu potrebu za učinkovitom reformom medija i donošenjem učinkovitih mjera protiv koncentracije, uključujući potpunu transparentnost vlasništva nad medijima i dodjele javnih sredstava za državno oglašavanje te usklađenost s pravilima na tržišno natjecanje, državnu pomoć i intelektualno vlasništvo; ističe da je za demokratsku otpornost ključan medijski pluralizam; naglašava potrebu za jačanjem neovisnosti i kapaciteta regulatornog tijela za medije, javne radiotelevizije i regulatora za elektroničku komunikaciju;

23. izražava zabrinutost zbog toga što su mađarske medijske kuće strateški preuzele ključne televizijske postaje i informativne portale, čime je protueuropskim narativima omogućeno da prožimaju javni diskurs u Sjevernoj Makedoniji;

---

[7] Direktiva (EU) 2024/1069 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti osoba uključenih u javno djelovanje od očito neosnovanih tužbi ili zlonamjernih sudskih postupaka („strateške tužbe usmjerene protiv javnog djelovanja”) (SL L, 2024/1069, 16.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

24. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog stalnih pokušaja iskrivljivanja javne rasprave i narušavanja povjerenja u demokratske institucije i europski put te zemlje koordiniranim manipulacijama informacijskim okruženjem, uključujući tajne operacije utjecaja i zlonamjerne narative; poziva EU i države članice da poduzmu dodatne napore kako bi podržali Sjevernu Makedoniju u borbi protiv zlonamjernog vanjskog upletanja u tu zemlju, među ostalim i u okviru tehničke pomoći; naglašava da zlonamjerni strani utjecaj slabi institucionalni kredibilitet i polarizira društvo; poziva vlasti da uspostave sveobuhvatan i institucionaliziran okvir za demokratsku otpornost s jasno definiranim odgovornostima, redovitim procjenama rizika i javnim izvještavanjem, u skladu s promjenjivim standardima EU-a za zaštitu demokratskih procesa; nadalje, poziva na poboljšanje medijske i digitalne pismenosti, promicanje provjere činjenica, borbu protiv govora mržnje u svim njegovim oblicima i jačanje otpornosti na hibridne prijetnje kojima se dovode u pitanje demokratske vrijednosti i cilj te zemlje da postane članicom EU-a;

25. napominje da je nedostatak izgleda za pristupanje EU-u posljednjih godina stvorio prostor za povećani angažman autoritarnih aktera u zemlji; stoga potiče transparentnu i na činjenicama utemeljenu javnu komunikaciju o reformama povezanima s EU-om i procesom pristupanja kako bi se održala široka društvena potpora i suzbile dezinformacije; u tom pogledu potiče Komisiju da učinkovitije komunicira s makedonskom javnošću o stalnom nedostatku političke volje za daljnjom provedbom reformi kojima bi se riješila pitanja koja utječu na sve građane Sjeverne Makedonije;

26. pozdravlja općenito poticajno okruženje za organizacije civilnog društva, istodobno naglašavajući potrebu za većim uključivanjem civilnog društva u prioritetna područja i javna savjetovanja; prima na znanje ponovnu aktivaciju Vijeća za suradnju između vlade i civilnog društva; poziva na transparentno javno financiranje organizacija civilnog društva i poboljšanje zakonodavstva te njegova usklađivanja s međunarodnim standardima, kao što su preporuke Venecijanske komisije i Preporuke Europske komisije protiv rasizma i netolerancije; naglašava važnost osiguravanja transparentnosti i uključivog savjetovanja s organizacijama civilnog društva; poziva Komisiju da podrži organizacije civilnog društva koje temeljito prate i, prema potrebi, kritiziraju provedbu reformi povezanih s EU-om;

Temeljna prava

27. ističe obvezu svih država članica Vijeća Europe da brzo provedu presude Europskog suda za ljudska prava koje su u tijeku; ističe da bi sve zakonodavne promjene trebale biti u skladu s međunarodnim standardima i preporukama Venecijanske komisije, kao i s Preporukama Europske komisije protiv rasizma i netolerancije, uključujući Zakon o udrugama i zakladama te provedbu sudskih presuda u vezi s registracijom udruga;

28. konstatira da je opći pravni okvir za temeljna prava uglavnom usklađen s europskim standardima; međutim, poziva vladu Sjeverne Makedonije da ojača provedbu u praksi, osobito poboljšanjem institucionalnog okvira za rodnu ravnopravnost i osiguravanjem učinkovitih mehanizama zaštite od rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u obitelji, pristupa uslugama zdravstvene skrbi te dodjele dostatnih resursa za usluge potpore žrtvama; poziva na konačno donošenje Zakona o rodnoj ravnopravnosti, Zakona o radnim odnosima i Zakona o sprečavanju i zaštiti od uznemiravanja na radnome mjestu, u skladu s međunarodnim standardima i pravnom stečevinom EU-a, u cilju poboljšanja kvalitete života žena rješavanjem ključnih pitanja rodne ravnopravnosti, posebno u pogledu pristupa političkom, gospodarskom i društvenom životu;

29. pozdravlja izmjene Kaznenog zakona iz 2023. kojima se nacionalno zakonodavstvo usklađuje s Istanbulskom konvencijom; posebno primjećuje prelazak na definiciju silovanja koja se temelji na pristanku i izričito priznavanje rodno uvjetovanog nasilja; nadalje pozdravlja i izmjene iz 2026. kojima se jača kazneni progon nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja te kriminalizira širenje intimnih slika bez pristanka; smatra da te reforme predstavljaju značajno usklađivanje s europskim standardima;

30. ističe da je potrebno nastaviti raditi na poboljšanju položaja manjinskih zajednica, među ostalim u pogledu upotrebe jezika, kao i na borbi protiv diskriminacije i promicanju raznolikosti; pozdravlja napredak u pogledu akcijskog plana za zaštitu prava pripadnika manjina ili zajednica te potiče Sjevernu Makedoniju da ga dovrši na uključiv način, uspostavom jasnih mjerila, mjerljivih pokazatelja i namjenskog mehanizma praćenja, u cilju jamčenja učinkovite zaštite od diskriminacije i poboljšanja temeljnih prava svih građana Sjeverne Makedonije; potiče relevantne političke dionike da se suzdrže od upotrebe polarizirajućeg i provokativnog jezika koji može utjecati na odnose među zajednicama i manjinama;

31. ističe da etnička i kulturna raznolikost Sjeverne Makedonije predstavlja neprocjenjivu prednost i da je treba pretvoriti u izvor snage za daljnje učvršćivanje demokratskog i uključivog upravljanja te ubrzavanje puta Sjeverne Makedonije prema članstvu u EU-u; potiče Sjevernu Makedoniju da u svoj ustav uključi sve svoje etničke zajednice, potiče uključivost, štiti raznolikost, bori se protiv diskriminacije i jača socijalnu koheziju u skladu s europskim vrijednostima i demokratskim načelima te da u potpunosti zajamči jednaka prava i mogućnosti za sve;

32. poziva na pojačane napore za rješavanje trajne socioekonomske isključenosti Roma; potiče vlasti da osiguraju učinkovitu provedbu strategije za uključivanje Roma, s mjerljivim pokazateljima, odgovarajućim institucionalnim praćenjem i adekvatnom dodjelom proračunskih sredstava; izražava zabrinutost zbog kontinuirane prakse segregacije škola u određenim općinama te poziva na

proaktivne mjere desegregacije;

33. sa zabrinutošću napominje da gotovo nikakav napredak nije postignut u smanjenju prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom u većini aspekata života; potiče na ulaganje više napora u dovršetak pravnog i institucionalnog okvira za prava osoba s invaliditetom te poboljšanje primjene i provedbe zakona u Sjevernoj Makedoniji; primjećuje trajne strukturne probleme u radu Povjerenstva Sjeverne Makedonije za sprečavanje diskriminacije i zaštitu od nje zbog nedostatka resursa;

34. poziva na poboljšanje pravne zaštite prava LGBTIQ+ osoba i rješavanje problema govora mržnje protiv pripadnika te zajednice, među ostalim i na internetu; duboko je uznemiren eskalacijom mržnje prema LGBTIQ+ osobama i organizacijama civilnog društva u Sjevernoj Makedoniji;

35. potiče sve političke aktere da izmijene Zakon o građanskom registru, osiguraju brzo, dostupno i neometano pravno priznavanje spola te uspostave transparentan pravni postupak u skladu s međunarodnim standardima i odgovarajućom presudom Europskog suda za ljudska prava iz 2019.;

36. poziva vlasti da vrate ključnu terminologiju o zabrani diskriminacije u Zakon o osnovnoškolskom obrazovanju i poziva na ponovno uvođenje odredbi o obveznom prijavljivanju školskog nasilja kako bi se zaštitile ranjive skupine;

37. sa zabrinutošću primjećuje da se hitno treba pozabaviti životnim uvjetima u zatvorima u Sjevernoj Makedoniji;

38. pozdravlja poboljšanu suradnju u području upravljanja granicama i poziva Sjevernu Makedoniju da unaprijedi upravljanje migracijama, suzbija mreže krijumčara migrantima, trgovaca ljudima i druge vrste kriminala, dodatno se uskladi s pravnom stečevinom EU-a i riješi trajne izazove u rješavanju zakonitih i nezakonitih migracija uz potpuno poštovanje ljudskih prava i međunarodnog prava; ističe da je potrebno spriječiti nezakonito prisilno vraćanje na granicama Sjeverne Makedonije;

39. pohvaljuje vladu Sjeverne Makedonije zbog njezina brzog odgovora na antisemitski napad podmetanjem požara u zgradi židovske zajednice u Skopju 12. travnja 2026.;

Vladavina prava

40. izražava zabrinutost zbog toga što pravosudni sustav, neovisnost sudova i tužiteljstva te napori za jačanje vladavine prava i okvira za borbu protiv korupcije nisu dovoljno napredovali; poziva političke dionike da se suzdrže od političkog upletanja u pravosuđe; sa zabrinutošću primjećuje duboke strukturne nedostatke i negativne trendove u funkcioniranju pravosuđa, uključujući nedostatak

financijskih sredstava i osoblja u pravosudnim institucijama, čime se ugrožava njihova neovisnost; stoga poziva Sjevernu Makedoniju da ubrza provedbu strategije za reformu pravosuđa za razdoblje od 2024. do 2028.;

41. naglašava važnost zaštite integriteta i neovisnosti pravosuđa, među ostalim jačanjem Sudbenog vijeća u skladu s preporukom i mišljenjem misije Venecijanske komisije za istorazinsku ocjenu iz 2023.;

42. izražava zabrinutost zbog toga što su izmjene Kaznenog zakona u Sjevernoj Makedoniji, kojima su skraćeni rokovi zastare i smanjene kazne za korupciju na visokoj razini i zlouporabu položaja, negativno utjecale na tekuće sudske postupke, uključujući istaknute slučajeve, čime se stvara dojam nekažnjivosti istaknutih političkih aktera i dodatno slabi povjerenje javnosti u pravosuđe;

43. poziva nadležna tijela da osiguraju odgovarajuće praćenje mogućih slučajeva zločina iz mržnje, među ostalim i onih koji se odnose na etničke skupine i zajednice;

44. sa zabrinutošću napominje da nije postignut napredak u sprečavanju i borbi protiv korupcije te da je korupcija i dalje raširena u mnogim područjima; naglašava da i dalje postoji veliki i neobjašnjiv jaz između formalno objavljenih istraga korupcije i sudski utvrđene krivnje u slučajevima korupcije na visokoj razini; poziva vladu Sjeverne Makedonije da poboljša provedbu svoje nacionalne strategije za sprečavanje korupcije i sukoba interesa te da donese novi Kazneni zakon u skladu s pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima; nadalje, poziva na pojačanu zaštitu zviždača jer je ona i dalje slaba, čime se pojedince odvraća od prijavljivanja slučajeva korupcije; međutim, pozdravlja aktivno sudjelovanje Sjeverne Makedonije u Međunarodnom ugovoru o razmjeni podataka za provjeru imovinskih kartica, čime se ta zemlja pozicionira kao regionalna referentna točka u tom mehanizmu;

45. potiče pravodobno donošenje sveobuhvatne strategije za borbu protiv korupcije za razdoblje 2026. – 2030. s jasnim odgovornostima i mjerljivim ciljevima te poziva na provedbu preostalih preporuka Skupine država protiv korupcije (GRECO);

46. sa zabrinutošću primjećuje da kašnjenja u sudskim postupcima i ograničeni resursi i dalje ometaju uspostavu pouzdane evidencije slučajeva korupcije na visokoj razini; posebno poziva na istrage i pravomoćne presude u slučajevima korupcije na visokoj razini koje bi mogle poslužiti kao primjer da se korupcija suzbija na svim razinama i da neće ostati nekažnjena;

47. konstatira da je percipirana razina povjerenja u pravosuđe i dalje vrlo niska te da su potrebni dodatni napori kako bi se spriječio neprimjeren utjecaj i zastrašivanje;

48. poziva Sjevernu Makedoniju da uloži veće napore u borbu protiv pranja novca;

49. poziva na usklađene napore u učinkovitoj borbi protiv organiziranog kriminala; poziva vladu Sjeverne Makedonije da uskladi nacionalno zakonodavstvo o oružju, opojnim drogama i psihotropnim tvarima s pravnom stečevinom EU-a;

50. potiče nacionalne vlasti da uspostave sveobuhvatan okvir potpore za žene žrtve rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim pružanjem zakonski zajamčene financijske pomoći, osiguravanjem besplatne pravne pomoći i oslobađanja od sudskih troškova, uspostavom državnog fonda za pokrivanje neplaćene alimentacije i povećanjem ulaganja u ekonomsko osnaživanje žena ciljanim osposobljavanjem, uspostavom socijalnih poduzeća i poticanjem lokalnih inicijativa za zapošljavanje;

Socioekonomske reforme

51. podržava stalne napore za modernizaciju gospodarstva, rješavanje neusklađenosti vještina, jačanje digitalnoga gospodarstva i poboljšanje poslovnog okruženja, što su mjere kojima se odgovara na konkurentske pritiske unutarnjeg tržišta EU-a; naglašava da održivi gospodarski rast ovisi o vladavini prava, predvidljivosti pravosuđa i učinkovitom djelovanju protiv korupcije; poziva na provedbu Organskog zakona o proračunu iz 2023., uvođenje fiskalnih pravila i fiskalnog vijeća te jačanje srednjoročnog proračunskog postupka;

52. naglašava potrebu za rješavanjem socijalnih izazova, osiguravanjem visokokvalitetnih politika zapošljavanja, poticanjem socijalne konvergencije prema standardima EU-a te postizanjem napretka u pogledu europskog stupa socijalnih prava;

53. pozdravlja prve korake u provedbi programa reformi i višegodišnjeg programa rada u okviru Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan koji bi mogao ostvariti konkretne koristi za građane; potiče Sjevernu Makedoniju da nastavi s provedbom svojeg programa reformi; ističe da je potrebno znatno ubrzati i ostvariti program reformi, posebno u pogledu skupine poglavlja o temeljnim pitanjima; naglašava da isplate sredstava moraju ostati strogo uvjetovane ispunjavanjem dogovorenih reformskih ciljeva i etapa; pozdravlja donošenje sveobuhvatnog okvira za kibernetičku sigurnost i ažuriranog Zakona o elektroničkim dokumentima, elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja; pozdravlja objektivnu metodu utemeljenu na činjenicama koju je Komisija primijenila do sada za ocjenjivanje provedbe tih koraka; toplo pozdravlja nedavnu isplatu od 65,7 milijuna EUR Sjevernoj Makedoniji u okviru Instrumenta za reforme i rast, nakon pozitivne ocjene provedbe reformi, posebno u područjima digitalizacije i obrazovanja;

54. poziva EU i Sjevernu Makedoniju da nastave s pojačanim nadzorom i konstruktivnim sudjelovanjem organizacija civilnog društva,

poslovnih udruženja i socijalnih partnera u svim fazama Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan, uključujući osmišljavanje reformskih mjera, provedbu projekata i praćenje rezultata; prepoznaje potrebu za poboljšanjem poslovne klime i funkcioniranja tržišnoga gospodarstva; poziva na jasnije usmjeravanje na mjere za ispravljanje poremećaja na tržištu i mjere socijalne zaštite; poziva na to da se veća pozornost posveti negativnim demografskim trendovima i rješavanju problema sive ekonomije i njezinih negativnih socijalnih i fiskalnih učinaka;

55. poziva vlasti da zaštite neovisnost i legitimnu ulogu reprezentativnih sindikata te da osiguraju poštovanje temeljnih radničkih prava, uključujući kolektivno pregovaranje, u zakonu i praksi; nadalje poziva vlasti da osiguraju konstruktivan i smislen dijalog sa sindikatima kako bi se riješila hitna pitanja kao što su plaće, uvjeti rada i socijalna zaštita, među ostalim u pogledu rada putem platformi;

56. prepoznaje stratešku važnost kulturnih i kreativnih sektora i potrebu za čvrstim okvirom za autorska prava usklađenim s EU-om; poziva Sjevernu Makedoniju da osigura pravednu naknadu za autore i izvođače, uskladi kolektivno upravljanje pravima s pravnom stečevinom EU-a i ojača provedbu zakona protiv piratstva; naglašava da slaba zaštita nositelja prava narušava održivost medija i razvoj visokokvalitetnog audiovizualnog sadržaja;

57. poziva na nastavak provedbe strategija aktivacije tržišta rada za mlade, dugotrajno nezaposlene, niskokvalificirane pojedince i skupine u nepovoljnom položaju, kao što su žene, osobe s invaliditetom, Romi i Egipćani;

58. potiče na jačanje politike za mlade izmjenom Zakona o sudjelovanju mladih i politikama za mlade, uspostavom učinkovitog praćenja i posebne proračunske oznake te poboljšanjem lokalnih struktura za mlade;

59. pozdravlja integraciju Sjeverne Makedonije u geografsko područje primjene jedinstvenog područja plaćanja u eurima (SEPA);

60. toplo pozdravlja prijedlog Komisije o odobrenje Vijeća za otvaranje pregovora o proširenju režima EU-a „u roamingu kao kod kuće” na Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Kosovo, Crnu Goru, Sjevernu Makedoniju i Srbiju te poziva Komisiju i partnere sa zapadnog Balkana da brzo poduzmu potrebne korake za recipročno otvaranje tržišta roaminga EU-a i partnera sa zapadnog Balkana; naglašava da bi proširenje područja tog režima na zapadni Balkan donijelo konkretne koristi građanima i poduzećima u smislu poticanja međuljudskih kontakata, jačanja gospodarskih veza, olakšavanja razmjena u području obrazovanja i promicanja turizma;

61. poziva Sjevernu Makedoniju da se uskladi s pravnom stečevinom EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja;

Okoliš, biološka raznolikost energetika i promet

62. poziva na veća ulaganja u prometnu i energetsku infrastrukturu te na unapređenje napora za približavanje zakonodavstva o prometu, energetici i okolišu standardima EU-a; poziva na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravilima EU-a o pravima putnika; ističe da je potrebno ojačati povezanost i osigurati neometane trgovinske tokove, posebno u cestovnom prometu; poziva na provedbu sustava EU-a za ulaske i izlaske, imajući na umu njegov utjecaj na profesionalne vozače i lance opskrbe;

63. ističe važnost prekograničnih veza kao što su koridori VIII. i X. transeuropske prometne mreže (TEN-T) jer su ključni za povećanje gospodarske suradnje sa susjednim zemljama i kontakata među ljudima; računa na učinkovitu provedbu preuzetih obveza; pozdravlja sporazum između Bugarske i Sjeverne Makedonije o izgradnji prekograničnog željezničkog tunela, koji označava odlučan korak prema dovršetku željezničke veze u sklopu koridora VIII.; konstatira stratešku važnost koridora VIII. za geostratešku autonomiju EU-a i NATO-a jer služi kao ključna logistička ruta duž južnog krila NATO-a;

64. pozdravlja donošenje Zakona o energetici u svibnju 2025., ali ističe da zemlja i dalje uvelike ovisi o ugljenu; poziva na brzo uvođenje energije iz obnovljivih izvora i stavljanje većeg naglaska na energetsku učinkovitost, osobito za zgrade;

65. žali zbog toga što je postignut slab napredak u zakonodavstvu o okolišu; posebno poziva na hitno djelovanje za rješavanje pitanja kvalitete zraka i vode te upravljanja otpadnim vodama, među ostalim povećanim i jasnim namjenskim nacionalnim financiranjem infrastrukture za vodoopskrbu i odvodnje u urbanim i ruralnim područjima, uz integraciju seoskih vodovodnih sustava u javne komunalne usluge gdje je to izvedivo, s jasno dodijeljenim institucionalnim odgovornostima, osiguravanje redovitih sanitarnih i laboratorijskih kontrola i javne objave rezultata te jačanje inspekcijskog nadzora, uključujući uvođenje sankcija za neregulirane, loše održavane ili zagađujuće sustave;

66. sa zabrinutošću primjećuje stalno visoke razine onečišćenja zraka, posebno u urbanim područjima, koje su usko povezane s izgaranjem ugljena i proizvodnjom cementa; u tom kontekstu izražava ozbiljnu zabrinutost zbog novog Zakona o kontroli industrijskih emisija i potiče vlasti da ga izmijene u okviru transparentnog i uključivog javnog postupka u koji su uključeni svi relevantni dionici, posebno stručnjaci za okoliš i organizacije civilnog društva; naglašava hitnu potrebu za poboljšanjem kvalitete zraka u gradovima, među ostalim mjerama kao što su uvođenje zona s niskim emisijama i nabava modernih, manje zagađujućih vozila javnog prijevoza;

67. sa zabrinutošću primjećuje ograničen napredak u provedbi horizontalnog zakonodavstva o okolišu i potiče Sjevernu Makedoniju

da u potpunosti uskladi i učinkovito provede Direktivu o procjeni utjecaja na okoliš[8] i Direktivu o strateškoj procjeni okoliša[9], uključujući sekundarno zakonodavstvo koje se odnosi na projekte malih hidroelektrana;

68. apelira na vladu Sjeverne Makedonije i lokalna tijela vlasti da ojačaju mjere u području biološke raznolikosti, da uspostave učinkovitu pravnu zaštitu za područja Smaragdne mreže određena Bernskom konvencijom te da ubrzaju utvrđivanje i označavanje budućih područja u okviru mreže Natura 2000; potiče vladu Sjeverne Makedonije da naglasak stavi na ubrzavanje donošenja novog zakona o zaštiti prirode kako bi se zamijenio zastarjeli pravni okvir i osigurala potpuna usklađenost s direktivama EU-a o staništima[10] i pticama[11];

69. pozdravlja kontinuiranu suradnju Sjeverne Makedonije s Kosovom i Albanijom u pogledu prekograničnog Nacionalnog parka Šar-planina; ponovno ističe hitnu potrebu za donošenjem zakona o ponovnom proglašenju Nacionalnog parka Mavrovo te za dovršenjem i učinkovitom provedbom plana za upravljanje tim parkom; potiče uvrštavanje Jablanice na nacionalni popis zaštićenih područja; potiče Sjevernu Makedoniju da izradi i provede nacionalni akcijski plan i plan upravljanja za očuvanje balkanskog risa, usklađen s regionalnom strategijom i u suradnji sa susjednim zemljama, među ostalim u cilju održavanja ekološke povezanosti ključnih staništa, uključujući Mavrovo i Jablanicu te prekogranična područja;

Regionalna suradnja i vanjska politika

70. pozdravlja vrijedan i znatan doprinos Sjeverne Makedonije regionalnoj suradnji i stabilnosti u vidu sudjelovanja u regionalnim gospodarskim i diplomatskim inicijativama kao što su Berlinski proces, plan rasta za zapadni Balkan i provedba sporazuma o zajedničkom regionalnom tržištu;

71. poziva na kontinuiranu predanost dijalogu i suradnji sa susjednim zemljama kako bi se ojačala regionalna stabilnost i njegovalo

---

8 Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

9 Direktiva 2001/42/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

10 Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

11 Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

uzajamno povjerenje; poziva na daljnje promicanje osobnih, međuljudskih kontakata u cijeloj jugoistočnoj Europi; naglašava važnost provedbe međunarodnih sporazuma u dobroj vjeri, kao što su Prespanski sporazum i Ugovor o prijateljstvu, dobrosusjedskim odnosima i suradnji s Bugarskom;

72. prima na znanje postojanje različitih tumačenja u pogledu povijesnih karakteristika makedonskog društva; naglašava da njegovo izvješće nije usmjereno na dovođenje u pitanje ili ograničavanje znanstvenog diskursa o tim pitanjima niti da ta tumačenja utječu na njegovu procjenu o napretku Sjeverne Makedonije u pogledu pristupanju EU-u, koje se i dalje temelji na kopenhaškim kriterijima i načelima dobrosusjedskih odnosa; apelira na sve strane da nastave rad u okviru Zajedničkog multidisciplinarnog stručnog povjerenstva za povijesna i obrazovna pitanja Bugarske i Sjeverne Makedonije, te da pritom djeluju u dobroj vjeri u cilju zbližavanja društava dviju zemalja; osuđuje sve pokušaje zamjene povijesnih spomenika i/ili artefakata, uključujući uništavanje autentične kulturne baštine; žali zbog uništavanja i krivotvorenja bugarskih natpisa;

73. izražava duboku zabrinutost zbog toga što je zadnja sjednica Zajedničke međuvladine komisije, osnovane u skladu s člankom 12. Ugovora o prijateljstvu, dobrosusjedskim odnosima i suradnji, održana 17. srpnja 2022. i da otad nije održana nova sjednica; potiče vlade Bugarske i Sjeverne Makedonije da brzo organiziraju treću sjednicu Zajedničke međuvladine komisije kako bi se nastavila provedba tog ugovora i njegovih protokola;

74. snažno potiče Zajedničko multidisciplinarno stručno povjerenstvo za povijesna i obrazovna pitanja Bugarske i Sjeverne Makedonije, osnovano Ugovorom o prijateljstvu, dobrosusjedskim odnosima i suradnji s Bugarskom, da ostvari jasne i opipljive rezultate; ističe da bi sastavljeni dokumenti trebali odražavati tumačenje povijesnih činjenica i brojki iz zajedničke povijesti obaju naroda na temelju objektivnih i vjerodostojnih povijesnih izvora i dokumenata utemeljenih na dokazima, znanstvenog tumačenja i povijesnih događaja, kako je utvrđeno u drugom protokolu priloženom Ugovoru s Bugarskom;

75. sa zabrinutošću primjećuje sve snažnije veze između Sjeverne Makedonije i vlade Srbije, koja slijedi neliberalan program; nadalje, upozorava na sve veći gospodarski i politički utjecaj Kine u regiji, posebno u okviru infrastrukturnih projekata i u pogledu kreditiranja; s jednakom zabrinutošću prima na znanje izvješća o ruskim naporima za dobivanje utjecaja u Sjevernoj Makedoniji; poziva EU da podrži Sjevernu Makedoniju u jačanju otpornosti na vanjski utjecaj koji se provodi putem vjerskih mreža; izražava zabrinutost zbog diskursa koji se promiču u regiji i kojima se dovode u pitanje suverenitet i teritorijalna cjelovitost zemalja, uključujući takozvani srpski svijet;

76. podsjeća na potrebu za otvaranjem arhiva jugoslavenskih tajnih

službi (UDBA i KOS) koji se čuvaju i u Sjevernoj Makedoniji i u Srbiji; naglašava potrebu za otvaranjem tih arhiva diljem regije kako bi se na transparentan način države suočile s totalitarnom prošlošću u cilju jačanja demokracije, odgovornosti i institucija na zapadnom Balkanu;

77. pohvaljuje visoku razinu i dugotrajnost usklađenosti Sjeverne Makedonije s vanjskom, sigurnosnom i obrambenom politikom EU-a, među ostalim i u pogledu restriktivnih mjera; međutim, izražava žaljenje zbog sve većeg trenda suzdržavanja od glasovanja na važnim glasovanjima u međunarodnim tijelima umjesto zauzimanja stava većine u EU-u; stoga poziva vladu Sjeverne Makedonije da se u slučaju dvojbi uskladi sa stajalištem većine u EU-u; ističe geostrateški značaj Sjeverne Makedonije i njezinu važnu ulogu kao članice NATO-a; pozdravlja aktivno sudjelovanje te zemlje u misijama i operacijama EU-a u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike i njezin doprinos vodećoj ulozi EU-a u održavanju mira, sprečavanju sukoba i upravljanju međunarodnim krizama; pozdravlja spremnost Sjeverne Makedonije da ojača suradnju s EU-om u okviru partnerstva u području sigurnosti i obrane;

°

° °

78. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Europskog vijeća, Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica te predsjednici, Vladi i Skupštini Republike Sjeverne Makedonije.